

II.

KIKÉPZÉS ÉS NEVELÉS

SZOMOLANYI ERVIN

alezredes

A TISZTESJELÖLTEK KIVÁLASZTÁSA, A TISZTESKIKÉPZÉS ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS MEGNEVEZÉSE

I.

A dicsőséges Szovjet Hadsereg hadi tapasztalatai számtalanszor bebizonyították a Nagy Honvédő Háború folyamán azt, hogy a tisztesek nagyobb kötelekeket eredményesen és sikeresen vezetnek.

A tisztesek békében a legfontosabb munkának — a kiképzésnek — és ezen belül az egyenkénti harcaskiképzésnek — az oszlopai, harcban pedig döntő fontosságú kis egységek parancsnokai. Mindezekből kiviláglik, hogy Néphadseregünkben a tiszteseknek kell tisztjeink és tiszthelyetteseink legfontosabb munkatársainak lenni.

Az egyenkénti harcaskiképzés, majd az ezt követő rajkiképzés sikere nagymértékben a tisztesek kiképzési fokától és rátermettségétől függ.

A közeljövőben meginduló tiszteskiképzés kötelezően írja elő minden parancsnoknak — elsősorban az alosztályparancsnokoknak —, hogy a fenti igen fontos szempontokat figyelembe véve, a tisztesjelöltek kiválasztására a legnagyobb gondot fordítsák. A tisztesjelölteket az alosztályparancsnok, az alosztály politikai vezető és a szakaszparancsnokok együttesen válogatják ki az újonc-bajtársak közül. Ezzel kapcsolatban felvetődhet az a kérdés, hogy milyen szempontok figyelembevételével válasszuk ki az újonc-bajtársak közül a tisztesjelölteket. Előljáróban le kell rögzítenünk azt, hogy tisztesjelölt csak az lehet, *akinek meggyőződésünk arról, hogy népi demokráciánk feltétlen híve.*

Azok, akik az egyenkénti harcaskiképzés alatt nyert tapasztalatok, továbbá egyéni magatartásuk folytán reményt nyújtanak arra, hogy olyan harcosokká, olyan alparancsnokokká válnak, akik rajaikat önfeláldozóan vezetni tudják, akik egységüknek fegyvereit, ha kell, az utolsó lehetséges alkalmazzák és ha egységük veszteségeket is szenved, akkor tovább harcolnak géppisztollyal, kézigránáttal, szuronnal vagy gyalogsági ásóval.

Ilyen értékmű harcost, vezetőt, csak a kiforrott világnézet, a politikai öntudat alakíthat ki.

Felvetődik talán az az el'envetés, hogy az egyenkénti harcoskiképzés alatt „ennyire nem lehet megismerni a beosztottakat”. A mai újoncsorványaink politikai'ag fejlettek. Lelkesek. S ha az egyenkénti harcoskiképzés első napjától kezdve egyenként foglakoztunk velük, ha gondolkodásukat formai „tömegkiképzéssel” nem kötöttük gúzsba, ha ráneveltük arra, hogy felfogását, elgondolását bátran mondja ki és az elfogadott legjobbat jól begyakorolja — akkor nem nehéz az újoncok közül a tisztesjelöltek kiválasztása.

Ha az egyenkénti harcoskiképzés első napjától kezdve a szakasznévjegyzékeket, a rajnévjegyzékeket a szakasz-, illetve rajparancsnokok lelkiismeretesen vezették, akkor az alosztályparancsnoknak a szakaszparancsnoktól már kész névjegyzéket kellett kapnia azokról, akik a tisztesképzésre alkalmasak.

A tisztesjelölteket tehát politikai rátermettségükön kívül egyéni rátermettségük szerint kell kiválogatni. Az egyéni rátermettségüket az újoncok már az első kiképzési naptól kezdve „el'árulják”. Az újonc-szakaszparancsnokok tapasztalatból tudják, hogy ha a kiképzés folyamán egyénileg foglalkoznak az egyes honvéddel, már az első napokban megmutatkozik az, hogy kik ügyesebbek és kik a kevésbbé ügyesek. Az egyik újonc kiválóan elsajátítja a harcászati kiképzésnél pl. a terep ügyes kihasználását. A másik az előkészítő löktatás anyagát első oktatásra elsajátítja. Már kispuskával lő, míg a másik még csak a hibaháromszögelést gyakorolja a Veress-féle irányzókészülékkel. A rátermett újonc-szakaszparancsnoknak már a kiképzés kezdetétől ezeket az „ügyeseket” segédoktatóknak alkalmaznia kell minden kiképzési ágban (harcászat, lökiképzés, alaki képzés). Ezek a legkiválóbbak, de vannak olyanok, akiket csak pl. a lökiképzésnél tudott alkalmazni, mint segédoktatót. Ezeket a kitűnt és már segédoktatóknak beállított, tisztesjelöltnek alkalmas újoncokat kell elsősorban javaslatba hozni az alosztályparancsnoknak a tisztesiskolába való vezénylésre.

A jól vezetett szakasznévjegyzékeknek nemcsak szeméyi adatok száraz halmazát kell tartalmazniuk, hanem a szakasznévjegyzékek utolsó, széles rovatában feltétlenül az alábbi szempontok szerint kell a bejegyzéseket csoportosítani. Pl.:

1. Politikai szempontból (a népi demokrácia híve, jó meglátásai vannak, párthű, politikai képzettségi foka közepes).
2. Szellemi és érte'emi képessége (jó felfogású, a lökiképzés anyagát meglepően könnyen sajátítja el).
3. Fejlődőképesége.
4. Jellemtulajdonságai (csendes, zárkózott, megbízható, hirtelenharagú).
5. Általános katonai magatartása (pl. a parancsot jól teljesíti, fegyelmezett, határozott fellépésű).

Mint előljáróban említettük, az újoncok megismerése, kiértékelése az első kiképzési nappal kezdődik, ami apró megfigyelésekből, egyéni benyomásokból és az újoncokkal való egyéni beszélgetésekből tevődik össze. Ebbe a munkába az alosztály politikai vezetőjének kell jó kádarmunkával bekapcsolódnia. Minden újonc-szakaszparancsnoknak az újonckiképzés 6—7. hetében meg'esz már az az állandó kerete az újoncok közül, akiket tisztesiskolára javaslatba tud hozni. Ezek létszáma ellenben nem fogja kitenni a tisztesjelölttsükségletet. De lesznek a visszamaradottak között olyanok is akik — ha nem is összátermettségüknél — de az egyik vagy

másik kiképzési ágban elért kiváló eredményeknél fogva alkalmasnak mutatkoznak a tiszteskiképzésre. Ezekkel hajtson végre úgynevezett vizsga-oktatásokat.

Pl. a szakasziparancsnok egy kijelölt ügyes oktatója a puska harcászati jellemzését és a puska főrészeit oktatja. A raj félkörben, csoportban áll az oktató előtt. Az oktató elmondja az oktatás anyagát, a puska főrészeit bemutatja, megmutatja továbbá az oktató a falitáblán is. Amidőn az oktatást befejezte, kiszóltja a tisztesjelöltet. Megadja neki a feladatot, hogy az általa oktatott anyagot ismétlje meg az oktatandó csoportnak. Ő maga is belép a csoportba, lehetőleg úgy, hogy ne zavarja a tisztesjelöltet. A tisztesjelölt oktatását ne zavarja meg, ne szakítsa meg. Ha nem megfelelő, figyelje meg az oktatás módszerét. Hogyan oktat a tisztesjelölt? Az oktatás befejezése után „Végeztem!” figyelmeztetőre a tisztesjelölt lépjen be. Az oktató ezután szólítson ki egy másik honvédet és győződjék meg arról, hogy mit jegyzett meg az oktatásból. Ha egyes részeket nem értett meg, vagy hibát vett észre az oktatásban, akkor oktassa le helyesen. A legvégén az oktató mutasson rá a komoly hibákra az oktatás módjánál a magatartásnál, és a fellépésnél.

Vigyázzon arra, hogy a hibákra való rámutatás mindenkor oktatólagos legyen, ne menjen dorgálás, vagy felelősségrevonásszerűen.

A szakasziparancsnok az oktatást alaposan megfigyeli és kiértékeli, majd a tisztesjelölről rövid feljegyzést készít. Pl.: jó fellépésű, elég jó előadóképességgel rendelkezik, érzéke van a gyakorlatias oktatáshoz, egy kissé szerény. — A szakasziparancsnok a lökiképzésből csak azokat vizsgáztassa le oktatás formájában, akikről a kiképzési ágban még nincs észrevétele, illetőleg kiértékelése.

E kiértékelést a harc kiképzésből is — mint a másik legfontosabb kiképzési ágból — állítsa be. Pl. a terepen harcászati kiképzés folyik.

Tárgykör: az erdő szegélyén lévő ellenséges figyelő megközelítése és eközben a terep rejtett kihasználása kis csoportokban.

A terep átszegtelt jellege terepszakaszonként változó.

A szakasziparancsnok kijelöl egy tisztesjelöltet és ennek a parancsnoksága alatt kell 2—3 főből álló csoportnak a feladatot megoldania. A feladat megoldását a szakasziparancsnok részleteiben követi és befejezése után elbírálja a csoport és a parancsnok tisztesjelölt magatartását. Pl.: a kiadott parancsokat helyesen értelmezi, a terep megítélésében igen jó érzéke van, vezetői készsége jó.

E vizsga-oktatásokat alaki kiképzésből és más tárgykörből is hasonló módon beállíthatja.

Állítsa be a tisztesjelölteket rajparancsnokoknak legénységi szobába. Ossza be őket ügyeletesnek, vagy más határozott feladatot, — de mindig kötött feladatot — végeztessen el velük. Ezekkel a kis feladatokkal fokozott felelősség elé állítja a tisztesjelöltet és meggyőződhetik az újonc-szakasziparancsnok arról, hogy önállóan, mint parancsnok, a tisztesjelöltnek milyen a magatartása. Sok jó harcos-káder vetődik így felszínre. Minden egyes esetben tegye meg a kiértékelést. Pl.: a felelősséget mindenkor vállalja, fegyelmet és rendet megköveteli. Ebben jó példával jár elől. Szolgálatban erélyes, nem befolyásolható.

Hiba lenne az újonc szakasziparancsnok részéről, ha ezeket a vizsgáztatásokat minden bevezetés, tudatosítás nélkül tenné meg. Az újoncok tudják rögtön, hogy „itt valami készül”.

Az elmondottakat jóval megelőzőleg az újonc-szakaszparancsnoknak egyik legfontosabb feladata lesz, hogy a tisztesjelölteknek, illetőleg az egész újonc-szakasz előtt, politikailag tudatosítsa a tisztesjelöltek jövő feladatait. E feladatot alosztályméretben az alosztály politikai vezetőnek kell megszerveznie, bevonva a munkába a Párt- és DISZ-szervezetet.

Ezek felhasználásával már az előkészítés ideje alatt rá kell mutatni arra, hogy tisztesnek lenni Néphadseregünkben megtiszteltetés és kitüntetés minden honvéd részére. Tudatosítani kell, hogy abban az esetben, ha megfelel a dolgozó nép beléje helyezett bizalmának, jó munkájának elismeréséül jutalmazza és lehetőség nyílik előtte, hogy a fegyvernemi iskolára pályázzék, s hogy Néphadseregünk tisztje legyen.

A politikai alátámasztás a tisztesjelöltek kiválasztásával kapcsolatban még rendkívül fontos egy más szempontból is. A csapattapasztalatok azt mutatják, hogy az újonc-bajtársak egy része nem szívesen megy a tisztesiskolára. Vannak olyanok, akik azt hangoztatják, hogy ők becsületesen teljesítik a kötelességüket, míg a tényleges idejük tart, de ők vissza szeretnének menni munkahelyükre. A tisztesekről pedig azt állították, hogy azok tovább teljesítenek tényleges katonai szolgálatot, mint a rendfokozat nélküli honvédek. Ennek oka részben az, hogy az alosztálynál lévő öreg tisztesek és honvédek azokat a „rémmeséket” terjesztik, hogy a tisztesiskolán sokkal nagyobb a fegyelem, keményebb a kiképzés és nagyobb az igénybevétel. Ezek letörlik az újoncok vágyát arra, hogy tisztesek legyenek. Ezt a jelenséget politikai munkával fel kell számolni.

Mindezeket összevéve, az újonc-szakaszparancsnok tegyen javaslatot az alosztályparancsnoknak, hogy kiket hoz véglegesen javaslatba a tisztesiskolára. A végleges kiválasztást az alosztályon belül az alosztályparancsnok és a politikai vezető, a zászlóaljon belül a tisztesjelöltek kiválasztását egy bizottság végezze, mely álljon a zászlóaljarancsnokból, a politikai tisztből és az alosztályparancsnokokból.

II.

A tisztesek kiválasztása és az azzal kapcsolatos ténykedések után rátérünk azokra a ténykedésekre, melyek a *tisztesiskolák előkészítésével* kapcsolatban merülnek fel.

Elsősorban azokat a ténykedéseket ismertetjük, amelyek az alosztályokra hárulnak.

1. Orvosi vizsga. Bár az újoncbemutató alkalmával minden újonc átesett orvosi vizsgálaton, ennek ellenére a tisztesiskolába való vezénylés előtt az összes tisztesjelölteket alapos orvosi vizsgálatnak kell alávetni. A tapasztalat azt mutatja, hogy eddig erre nem fordítottak kellő gondot. Előfordult az, hogy teljesen rövidlátó és egészségügyi szempontból nem megfelelő bajtársakat vezényeltek tisztesiskolára. E hiányosságok már csak a kiképzés folyamán ütköztek ki és az odavezényeltek egy részét vissza kellett küldeni. Az orvosi vizsgán az orvos határozottan foglaljon állást, hogy a tisztesjelölt mindennemű csapatszolgálatra alkalmas-e, vagy nem.

Ha ezt lelkiismeretesen végrehajtjuk, akkor a tisztesiskola 3—4. hetében nem kell visszaküldeni a bajtársakat, nem okozunk felesleges kiadást és az újbóli vezényléssel nem hátráltatjuk a kiképzés menetét.

2. Egy héttel a tisztesiskolába való vezénylés előtt az alosztályparancsnok és a politikai vezető a kiértékelés alapján szerkesszék meg a

tisztesek minősítését. Ez időben már a vezénylendők végleges létszámáról tudomásuk kell, hogy legyen. A minősítéseket a legrészletesebben és a legtelkiismeretesebben szerkesszék meg.

3. Az alosztályparancsnok számbavéve a tisztesjelöltek számát, az alosztály szolgálatvezetővel a ruházatot, lábbelit és az egyes felszerelési cikkeket készítse elő. A szükséges cseréket a szolgálatvezető hajtja végre. Elvként leszögezhetjük, hogy II. értékű ruházatnál gyengébb ruházattal ne küldjünk senkit a tisztesiskolára. A hiányos felszerelést egészítsük ki (például: gyalogsági ásó nélkül senkit ne vezényeljünk tisztesiskolára). A csapattestparancsnok által megszabott követelményeknek megfelelően egyöntetű ruházattal és felszereléssel vezényeljük a tisztesjelölteket a tisztesiskolába.

4. Az újonc szakaszparancsnok a tisztesiskolába való vezénylés időpontjáig a tisztesjelölteket fokozottan vonja be a kiképzési munkába. Alkalmazza őket minél gyakrabban mint segédoktatókat minden kiképzési ágba.

Vonja be őket a másnapi foglalkozás előkészítésébe (ha nagy a létszám, akkor felváltva). A kiválóbbaknak adjon önálló kiképzési feladatokat. Vezesse be őket a foglalkozási jegyek megszerkesztésébe. Először csak egy tárgykörből (például: harcászatról) oktassa ki őket arra, hogy a szabályzatok alapján hogyan kell elkészülni a másnapi foglalkozásra. Hogyan kell a szabályzat anyagát, annak a lényegét kivenni és egy oktatandó tárgykör köré csoportosítani. Tanítsa meg fokozatosan a szabályzattanulás módszereit.

Ezek a ténykedések nagymértékben elősegítik a tisztestskola oktatónak a munkáját.

A tisztestiskolák előkészítésével kapcsolatban a legfontosabb feladatok a csapattestparancsnokra hárulnak.

A tiszteskiképzés lebonyolításával kapcsolatban Néphadseregünkben különböző megoldási módok voltak. Végrehajtottunk már tiszteskiképzést úgy, hogy egy zászlóaljnál úgynevezett tiszteskiképző századokat állítottunk be. Van még olyan felfogás is, hogy minden alosztály saját maga képezze ki a tiszteseit.

Kiképzésünkben minden tekintetben a dicsőséges Szovjet Hadsereg tapasztalatai alapján kell haladnunk. Ez a tapasztalat pedig kötelezően írja elő számunkra, hogy a tiszteskiképzést a csapattesten belül, központiasan az úgynevezett tisztesiskolán kell megoldani, ahová a csapattest összes tisztesjelöltjeit vezényeljük. Ez mindenképpen biztosítja az egyöntetű kiképzést az ezreden belül, illetve Néphadseregünkön belül.

Ez viszont nem jelenti azt, hogy a tisztesiskolának ott kell lennie, ahol az ezredparancsnokság van. Ezzel kapcsolatban felvetődik a *tisztestiskolák elhelyezésének a problémája*.

Döntő szempont az, hogy a csapattesten belül van-e olyan helyőrség, ahol laktanyában való elhelyezés esetén alkalmas gyakorlóterület áll-e rendelkezésre. Olyan gyakorlóterület, mely a laktanya közvetlen közelében fekszik, elegendő változatos és elég nagy terjedelmű és a harcászat minden követelményeinek megfelel.

Ha ilyen rendelkezésre áll, a csapattest tisztesiskolát ebben a helyőrségben kell elhelyezni.

Ebben az esetben a tisztesiskolának *külön körletet* kell kijelölni, lehetőleg úgy, hogy a tisztesiskola a többi alakulattól külön kerüljön elhelyezésre. Ha ez nem volna lehetséges, akkor külön emeleten vagy szár-

nyon. Ezt a körletet már a tisztesiskola megkezdése előtt 2—3 héttel ki kell jelölni és a körletet elő kell készíteni.

A tisztesjelöltek, akik az iskolára jönnek, az újoncsorvány legjobb káderei, akik lelkesen jönnek — feladatuk ismeretében —, nehéz feladatuk megoldására.

A tisztesiskolába való bevonulásuk első percétől kezdve lássák az előírászerű belrendet, a követelményszerűséget, pontosságot és a szervezetséget.

A szigorúan megkövetelt belrend, a fegyelemre való nevelésnek egyik eszköze. Ezért kell mintaszerű körlettel várnia a bevonuló tisztesjelölteket. E cél érdekében a csapattestparancsnokság gondoskodik arról, hogy a körletet idejében kimeszeljék, a falak, ablakok, W. C.-k és egyéb mellékhelyiségek a legalaposabban rendbehozassanak.

A létszámnak megfelelő ágyakat kitömött szalmazsákkal előre be kell állítani. Takarókat, lepedőket szabályszerűen az ágyra kell helyezni. Az előírt előjegyzéseket (reggeli szemletervezet, leltár, úgynevezett polc-rend) már előre ki kell függeszteni. Az első behatásnál lássák, hogy milyen az a belrend, amit nekik a csapatnál meg kell követelniük. Feltétlenül biztosítani kell a tisztesiskola részére kultúrtermet, megfelelő étkezőhelyiséget, megfelelő raktárakat (külön raktárat a kimenőruha részére) és amennyiben lehetséges, feltétlenül legyen szárítóhelyiség.

Ha a külön körletben (laktanyában) való elhelyezés nem oldható meg, főleg a rossz és távoli gyakorlóterek miatt, a csapattesten belül, akkor a szovjet kiképzés mintájára a tisztesiskolát a tisztesképzés tartamára táborszerűen kell elhelyezni.

Ennek sok előnye van a laktanyaszerű elhelyezéssel szemben. Például biztosítható a kiképzési idő teljes mértékben való felhasználása, változatos s rövid idő alatt megközelíthető terep áll rendelkezésre és biztosítható továbbá a kiképzés zavartalan menete.

A tábori élet az, ami a legjobban megközelíti a harcér viszonyait. A tisztesjelöltek fokozatosan hozzászoknak a fáradalmak elviseléséhez. A harcos összes ténykedéseit a valóságban gyakorolhatják.

III

A tisztesiskola előkészítésével kapcsolatban a csapattestparancsnok második legfontosabb kötelessége a tisztesiskola kiképző keretének kiválasztása és összeállítása.

Az oktató tisztek és tiszthelyettesek kiválasztásánál minden „más szempontot” félre kell tenni és a tisztesiskolára a legjobb kiképző kádereket kell összevonni.

A tisztesiskola parancsnokául a csapattest legjobb kiképző tisztjét kell megtenni. Lehetőleg olyant, aki az összes kiképzési ágakban jártas és így nemcsak a lövész, hanem a géppuskás, aknavető és páncéltörő kiképzést is irányítani tudja.

A tisztesiskolához feltétlenül egy rátermett politikai tisztet, vagy politikai vezetőt kell beosztani, aki csak mint a tisztesiskola politikai tisztje működik. Nem célszerű megoldás az, hogy egy politikai tisztet egyéb teendőinek ellátása mellett a tisztesiskola politikai tiszti teendőinek ellátásával megbízzunk. A jó tisztesképzés Néphadseregünk fejlesztésének döntő láncszeme és ez megkövetel egy erre a helyre beállított külön politikai tisztet.

A kiképző tisztek és tisztések létszámát a tisztesiskola létszáma határozza meg. Elv az legyen, hogy a lövészkiképzés végrehajtására, továbbá a szakkiképzés (géppuskás, aknavető, páncéltörő) biztosítására elegendő tiszti, illetve tisztess álljon rendelkezésre. A vezénylendő tisztess létszámát az oktatócsoportok nagysága határozza meg (maximum 6—8 fő egy csoportban).

A Szovjet Hadseregben a tisztesképzőiskolákhoz a legtapasztaltabb tisztesséket vezénylik. Lehetőleg továbbsofgáló tisztesséket, akik a kiképzés minden ágával tisztában vannak és ügyes, gyakorlati emberek. Nekünk is fokozatosan arra kell törekednünk, hogy a tisztesiskolán minden csapattestnél kineveljünk egy állandó tiszti és főleg tisztesi kádert. E káderek magját a csapattestnél továbbsofgálót vállalt tisztessék kell, hogy adják.

Az egységes kiképzés szükségessé teszi azt, hogy nemcsak a lövésztisztesjelöltek legyenek csapattestenként összevonfan egy tisztesiskolán, hanem az aknavető, páncéltörő és géppuskás, azaz a nehézfegyverek tisztesjelöltei is. Egy központi tisztesiskolán tudjuk csak az egyöntetű és eredményes tiszteskiképzést elérni. Ez viszont szükségessé teszi azt, hogy a lövészkiképzésben jártas tiszteken kívül a szakkiképzésben (géppuskás, aknavető, páncéltörő) jártas tiszteket is kellő számban biztosítsuk a tisztesiskola számára. A tisztek kiválasztására vonatkozólag a csapattestparancsnokok kérjenek be javaslatokat a zászlóaljparancsnoktól.

A tisztesiskolára vezénylendő tisztesséket (tiszthelyetteseket és tisztesséket) az alosztályparancsnokok választják ki. Semilyen címen ne tartsák vissza a tisztesképzésre alkalmasokat, mert a nem megfelelő tisztessékekkel a jó kiképzési eredményt elérni nehezen lehet.

A tisztesiskola előkészítésével kapcsolatban rá kell mutatni azokra az előzetes ténykedésekre, amelyek a tisztesiskola kiképzési tervezetének a megszerkesztésével, továbbá az oktatókeret előkészítésével állanak kapcsolatban. A tisztesiskola ideje általában 6 hónap. Ez időtartamnak a tudatában le kell szögeznünk azt, hogy az anyag összeállításánál tekintetbe kell venni — és ez határozza meg az egyes tárgykörökön belül a foglalkozásokat —, hogy milyen kiképzési célt állítunk a tisztesiskola elé. A tisztessék kiképzésével kapcsolatban három kiképzési követelményt állíthatunk fel.

Az első kiképzést követelmény az, hogy a tisztess pontosan és szabatosan tudja végrehajtani az újonckiképzés alatt már elsajátított egyenkénti harcsciképzés anyagát.

Másodszorban a tisztesképzés időszaka alatt megtanítjuk a tisztessjelöltet az egyenkénti harcsciképzés helyes módszertanára.

Harmadszorban a tiszteskiképzés időszaka alatt el kell sajátítania tökéletesen a raj vezetését úgy zártrendben, mind a harc minden körülménye között.

A kiképzési cél tudatában s annak lerögzítése mellett kell a csapattestparancsnoknak megszerkesztenie a kiképzési tervezetét. A kiképzési tervezet megszerkesztésébe feltétlenül be kell vonnia a tisztesiskola parancsnokát is.

A csapattestparancsnok a tisztesiskola egész kiképzési időszakát felölölően egy úgynevezett áttekintő tervet készít, mely áttekintő tervben feltünteteti az oktatási sorrendnek megfelelően az egyes tárgyköröket és az azokra fordítandó órák számát. Ez áttekintő terv alapján kidógoz (a tisztesiskola-parancsnok bevonásával) egy általános kiképzési tervezetet

a zászlóaljparancsnok havi általános kiképzési tervezet-formájának megfelelően. Az első havi tervezetbe beállított anyagot részletesen megbeszéli a tisztesiskola parancsnokával. A tisztesiskola parancsnoka a szerint az elgondolás szerint, hogy a tisztesképző iskolán egy lövész- és egy nehéz-fegyver-század alakul meg, az alosztályparancsnokokkal együtt megszerkeszti a részletes heti kiképzési tervezeteket. Ezeket a részletes heti kiképzési tervezeteket — hetenként részletezve — négy hétre előre szerkeszték meg. Ez szorosan összekapcsolódik a tisztesiskolára vezényelt oktatókeretnek a *tisztesiskolára való előkészítésével*. Ennek az előkészítésnek már összevontan, a tisztesiskolán belül kell megtörténnie. A tisztesiskolára vezénylendő oktatókeretet már a tiszteskiképzés megkezdése előtt legalább 2—3 héttel a tisztesiskolánál össze kell vonni.

A már kész részletes kiképzési tervezetek alapján kell a tisztesiskolán oktató szakasziparancsnokoknak kidolgozniuk előre a foglalkozási jegyeket és kell a foglalkozási jegyek alapján előkészíteni az oktatókeretet a foglalkozásokra. A foglalkozási jegyeket célszerű egy hónapra előre megszerkeszteni és amennyit az oktatásokból gyakorlatban át lehet venni, azt az oktatókerettel a szakasziparancsnokoknak át kell venniük, így már a bevonuló tisztesjelölteket kész foglalkozási jegyekkel és begyakorolt, előre lerögzített oktatásokkal várják.

A tisztesiskola parancsnokának mindenképpen szem előtt kell tartania, hogy az oktatókként beosztott összes tiszteket, tiszthelyetteseket, továbbá tiszteseket a szaktudásuknak és képességeiknek megfelelően állítsa be az egyes tárgykörökbe és ilyen csoportosításban készíttesse el velük a foglalkozási jegyeket. A kész foglalkozási jegyeket sokszorosítani kell és azokat ki kell adni az oktató tiszteknek, tiszthelyetteseknek, sőt — a rájuk vonatkozó részt — még a tiszteseknek is. Így magán a tisztesiskolán beállított oktatási időből nem fogják a másnapi foglalkozás előkészítésére álló időt irodai munkával tölteni, hanem részben saját maguk elő tudnak készülni a tárgykörrel foglalkozó olvasmányokból és szabályzatokból, részben a még fel nem dolgozott foglalkozási jegyeket fel tudják dolgozni.

A kiképzési tervezetek alapján a foglalkozási jegyeknek előre való megszerkesztése veti fel a kérdést, illetve azt a szükségletet, hogy a megfelelő kiképzési segédeszközöket, oktató falitáblákat, szabályzatokat és a kiképzéshez még szükséges egyéb eszközöket idejében kell rendelkezésre bocsátania a csapattestparancsnoknak a tisztesiskola számára. Az oktatókeretnek már a tisztesiskolára való előkészítésénél is egész biztosan fel fognak bukkanni azok a hiányosságok, amelyek szükségessé teszik a még hiányzó kiképzési eszközök összevonását. A tisztesiskola parancsnokának minden lehető meg kell tenni, hogy a kiképzési segédeszközöket biztosítsa a tisztesiskola számára. A csapattestparancsnoknak kötelessége ezt esetleg a többi alosztály rovására is megtenni. Számtalan olyan kiképzési segédeszköz van, amelyeknek elkészítése háziilag is lehetséges. A csapattestparancsnok bocsásson megfelelő mesterembereket, műhelyt a tisztesiskola parancsnok rendelkezésére, még a tisztesiskola előkészítő időszakában. Nem működhet eredményesen egy olyan tisztesiskola, amelynek nincs biztosítva kellő időben és a tisztesjelöltek létszámának megfelelően kiképzési segédeszköz. Ezt ne felejtse el egy tisztesiskola-parancsnok sem!

A tisztesiskolán lévő oktatókeretet nemcsak a tisztesiskola megindulása előtt, hanem annak megkezdése után is nap mind nap elő kell

készíteni a foglalkozásra. A foglalkozásra való előkészület a csapatkiképzéshez hasonlóan, minden kiképzési nap utolsó órájában történjek meg. Ez idő alatt kell beállítani a másnapi főbb tárgyköröket — a harc kiképzést, lökiképzést. A tiszteseket a foglalkozási idő után alosztályparancsnokaiknak a szakaszparancsnokok bevonásával össze kell fogni és a másnapi foglalkozást — a már kész foglalkozási jegyek alapján — elő kell készíteni.

A tisztesiskolára vezényelteknek a téli kiképzési időszak alatt a kiképzésre 7 óra áll rendelkezésre. A tisztesiskolára vezényelteknek azonban nemcsak a napi foglalkozásokon kell résztvenniük, hanem a másnapi foglalkozásra elő is kell készülniük. Hasonlóan az alosztályoknál lévő tiszteselőképzítéshez — sőt még fokozottabb mértékben, mert a tisztesiskolára vezényelt tisztesjelölteknek is felkészülten kell a gyakorlótérre kimenniük. Ezért szükséges az, hogy a kiképzési időn kívül, 17 óra után a tisztesjelöltek legalább 2 órát a másnapi foglalkozás előkészületeire fordítsanak.

Célszerű továbbá, hogy a tisztesiskolán az ismétlést felváltva egy-egy szakaszparancsnok tiszt, vagy tiszthelyettes — esetleg egy tisztes —, mint felügyelő tiszt ellenőrizze, aki a tisztesjelölteknek a másnapi foglalkozáshoz való előkészületekre útmutatást és egyes nem világos kérdésekben felvilágosítást ad. Ezalatt az ismétlési idő alatt kell megtanítani a tisztesjelölteket a jegyzetkészítésre. Itt különösen felhívjuk a figyelmet a *jegyzetkészítés fontosságára*. Egy jól megszerkesztett jegyzet fél tudás. Hogy a tisztesjelöltek az egységek vezetését úgy zártrendben, mint harcrendben megszokják, már az első időszaktól kezdődően úgynevezett gyakorló raj és szakaszparancsnokoknak kell őket beosztani, sőt a kiképzés előrehaladásával meg kell őket bízni a másnapi foglalkozás egy-egy tárgykörének megtervezésével és levezetésével. Felváltva kell őket vezényelni szakaszparancsnokoknak, szobaparancsnokoknak, alosztály napostiszteknek, vagy gyakorló szögálatvezetőnek.

• A tisztesjelöltekről az első naptól kezdve szakasznévjegyzéket, rajnévjegyzékeket kell vezetni. Azonkívül magatartásukat, illetve előmenetelüket nyilvántartásba kell bejegyezni. Fellépésüket, feleleteiket, oktatási készségüket osztályozni kell az első naptól kezdve. Az előmenetelüknek az osztályozása 5 számjeggyel kell, hogy történjék: 5 kiváló, 4 jó, 3 megfelelő, 2 gyenge, 1 elégtelen. Az előmenetelüket a tisztesjelöltek előtt nem szabad titokban tartani. Minden bejegyzést tudomásukra kell hozni és meg kell indokolni, hogy az egyes osztályozási fokokat hogyan érték el. A tisztesiskola parancsnoka az oktatók bevonásával minden héten tartson úgynevezett kiértékelést. E kiértékelésen vitassák meg, hogy mennyiben érték el az e hétre előírt kiképzési célt. Vizsgálják meg a tisztesképzésre vezényelték előmeneteli fokát. Kik azok, akik visszamaradtak. Ez adja meg az alapot ahhoz, hogy kikkel kell jobban és behatóbban foglalkozni és felderíteni azt, hogy mi egyesek visszamaradásának az oka.

Tanulmányunk az e téren szerzett tapasztalatok felhasználásával igyekezett megkönnyíteni a tisztesiskolák előkészítésének és megszervezésének fontos munkáját.

Az 1950—1951-es kiképzési évben a Miniszter Bajtárs által megadott feladatokat csak akkor tudjuk eredményesen végrehajtani, ha eddigi tisztesképzésünket megjavítva, gondosan megalapozott és előkészített tisztesképzéssel olyan tiszteseket nevelünk, akik a Szovjet Hadsereg hős tiszteseinek példája nyomán a kiképzés fontos munkájában a kiképző tiszt és tiszthelyettes bajtársaknak első segítőitársai lesznek.